

PRZYROSTKI GRECKIE I ŁACIŃSKIE W TERMINOLOGII MEDYCZNEJ

Przyrostek		Znaczenie	Przykład		Znaczenie
łaciński	angielski		łaciński	angielski	
-abilis, e ⁵⁴	-able	<i>zdolny do</i>	operabilis	operable	<i>nadający się do zabiegu</i>
-acus, a, um	-ac	<i>należący do</i>	cardiacus	cardiac	<i>sercowy, wpustowy</i>
-aemia ⁵⁵	-(a)emia	<i>obecność ... we krwi</i>	calcaemia	calc(a)emia	<i>obecność wapnia we krwi</i>
			anaemia	an(a)emia	<i>niedokrwistość</i>
-alis, e	-al	<i>odnoszący się do</i>	nasalis	nasal	<i>nosowy</i>
			lingualis	lingual	<i>językowy</i>
-agra ⁵⁶	-agra	<i>nagły ból, skaza</i>	podagra	podagra	<i>dnawe zapalenie stawu palucha</i>
			chiragra	chiragra	<i>dnawe zapalenie stawów ręki</i>
-algia ⁵⁷	-algia	<i>ból</i>	myalgia	myalgia	<i>ból mięśni</i>
			ostalgia	ostalgia	<i>ból kości</i>
-antia	-ance, -ancy	<i>jakość, stan</i>	tolerantia	tolerance	<i>tolerancja</i>
-entia	-ence, -ency		constantia	constancy	<i>stałość</i>
-aceus, a, um	-aceous	<i>złożony z, należący do</i>	convergentia	convergence	<i>zbieżność</i>
-aneus, a, um	-aneous	<i>złożony z, należący do</i>	fluentia	fluency	<i>płynność</i>
-anus, a, um	-an	<i>odnoszący się do</i>	sebaceus	sebaceous	<i>łojowy</i>
-aris, e	-ar	<i>odnoszący się do</i>	rosacea	rosacea	<i>trądzik różowaty</i>
-arius, a, um	-ary	<i>należący do</i>	cutaneus	cutaneous	<i>skórny</i>
-arium	-arium	<i>miejsce</i>	spontaneus	spontaneous	<i>samorzutny</i>
-atus, a, um	-ate	<i>mający kształt</i>	humanus	human	<i>ludzki</i>
			medianus	median	<i>pośrodkowy</i>
			regularis	regular	<i>regularny</i>
			muscularis	muscular	<i>mięśniowy</i>
			mammarius	mammary	<i>sutkowy</i>
			urinarius	urinary	<i>moczowy</i>
			solarium	solarium	<i>solarium</i>
			aquarium	aquarium	<i>akwarium</i>
			caudatus	caudate	<i>ogoniasty</i>
			capitatus	capitate	<i>główkowaty</i>

⁵⁴ Przyrostki **-abilis, -ibilis, -ilis** oznaczają tzw. zdolność pasywną. **Operabilis** nie znaczy więc *zdolny do operowania*, a **visibilis** znaczy *taki, którego można zobaczyć*, a nie *zdolny do oglądania*.

⁵⁵ Pochodzi od gr. **haima** (*krw*), temat **-aem-**; początkowe **h** jest znakiem tzw. przydechu mocnego w języku gr. i często zanika; dwugłoska **ai** zawarta w słowach zapożyczonych z języka gr. zamienia się w **ae** lub w **e**.

⁵⁶ Zob. **podagra** w Uwagi etymologiczne, s. 159.

⁵⁷ Pochodzi od gr. **algos** (*ból*).

Przyrostek		Znaczenie	Przykład		Znaczenie
łaciński	angielski		łaciński	angielski	
-bulum, a	-bulum, a -ble	<i>narzędzie</i>	<u>acetabulum</u> <u>mandibula</u>	acetabulum mandibula mandible	<i>panewka</i> <i>żuchwa</i>
-cele	-cele	<i>przepuklina, obrzęk, guz</i>	cystocele meningocele	cystocele meningocele	<i>przepuklina pę- cherza</i> <i>przepuklina opo- nowa</i> <i>torbiel mleczna</i>
-centesis	-centesis	<i>nakłucie</i>	galactocele arthrocentesis enterocentesis	galactocele arthrocentesis enterocentesis	<i>nakłucie stawu</i> <i>nakłucie jelita</i>
-clasia	-clasia	<i>przerwanie</i>	arthroclasia	arthroclasia	<i>uruchomienie</i> <i>stawu siłą</i>
-clasis	-clasis		cardioclasis	cardioclasis	<i>pęknięcie serca</i>
-clysis	-clysis	<i>wlew</i>	phleboclysis enteroclysis	phleboclysis enteroclysis	<i>wlew dożylny</i> <i>wlew dojelitowy</i>
-culus, a, um	-culus, a, um -cule, -cle	<i>zdrobnienie</i>	fasciculus molecula retinaculum corpusculum	fasciculus molecule retinaculum corpuscle	<i>pęczek</i> <i>cząsteczka</i> <i>troczek</i> <i>ciałko</i>
-desis	-desis	<i>usztynwienie, umocowanie</i>	arthrodesis spondylodesis	arthrodesis spondylodesis	<i>usztynwienie</i> <i>stawu</i> <i>usztynwienie krę- gostupa</i>
-dynia	-dynia	<i>ból</i>	odontodynia cervicodynia	odontodynia cervicodynia	<i>ból zębów</i> <i>ból szyi</i>
-ectomia⁵⁸	-ectomy	<i>wycięcie</i>	gastrectomia cystectomy	gastrectomy cystectomy	<i>wycięcie żołądka</i> <i>wycięcie pęche- rzyka</i>
-ectopia	-ectopy	<i>przemieszcze- nie</i>	cardiectopia	cardiectopy	<i>przemieszczenie</i> <i>serca</i>
-ema	-ema	<i>stan</i>	emphysema erythema oedema	emphysema erythema (o)edema	<i>rozedma</i> <i>rumień</i> <i>obrzęk</i>
-esia -esis	-esia -esis	<i>stan, proces</i>	amnesia synthesis	amnesia synthesis	<i>niepamięć</i> <i>synteza</i>
-etas -itas -tas	-ety -ity -ty	<i>jakość, stan</i>	varietas sterilitas facultas	variety sterility faculty	<i>różnorodność</i> <i>jałowość</i> <i>możliwość, właści- wość</i>
-eus, a, um	-eous	<i>złożony z</i>	osseus	osseous	<i>kostny</i>
-formis, e	-form	<i>mający kształt</i>	spongiformis vermiformis	spongiform vermiform	<i>gąbczasty</i> <i>robaczkowy</i>

⁵⁸ Pochodzi od gr. **temnein** = *ciąć*. Ten sam temat **-tom-** por. niżej: przyrostek **-tomia**. Występuje także temat **-tm-**, np. **neurotmesis** (*przecięcie całkowite nerwu*).

Przyrostek		Znaczenie	Przykład		Znaczenie
łaciński	angielski		łaciński	angielski	
-genes, is -genicus, a, um ⁵⁹	-gen -genic	<i>pochodny od, tworzący...</i>	cardiogenes carcinogenicus	cardiogenic carcinogen	<i>sercowopochodny rakotwórczy</i>
-genesis	-genesis -geny	<i>powstawanie, tworzenie się</i>	osteogenesis	osteogenesis osteogeny	<i>tworzenie się tkanki kostnej</i>
-gramma	-gram	<i>zapis, wykres</i>	encephalogram- ma	encephalogram	<i>encefalogram</i>
-graphum	-graph	<i>przyrząd do zapisu</i>	myocardiogra- phum	myocardiograph	<i>przyrząd do zapisu czynności mięśnia ser- cowego</i>
-graphia	-graphy	<i>czynność zapisywania</i>	urographia	urography	<i>urografia</i>
-ia	-ia -y	<i>stan, proces, jakość</i>	arteriographia	arteriography	<i>arteriografia</i>
-iasis	-iasis	<i>stan chorobowy</i>	dementia	dementia	<i>otępienie</i>
-ibilis, e ⁶⁰	-ible	<i>zdolny do</i>	pectoriloquia	pectoriloquy	<i>głos piersiowy</i>
-iculus, a, um	-icle	<i>zdrobnienie</i>	lithiasis	lithiasis	<i>kamica</i>
-icus, a, um	-ic	<i>odnoszący się do</i>	psoriasis	psoriasis	<i>łuszczyca</i>
-ides	-id	<i>podobny do</i>	flexibilis	flexible	<i>giętki</i>
-ideus, a, um	-idal		particula	particle	<i>cząsteczką</i>
-idalis, e ⁶¹			denticulum	denticle	<i>ząbek</i>
-idus, a, um	-id	<i>skłonny do</i>	hepaticus	hepatic	<i>wątrobowy</i>
-ilis, e ⁶²	-ile	<i>zdolny do</i>	colicus	colic	<i>okrężniczy</i>
-illus, a, um	-illus, a, um	<i>zdrobnienie</i>	spheroides	spheroid	<i>kulisty</i>
	-il		spheroides	spheroid	<i>kulisty</i>
-inum	-in -ine	<i>substancja</i>	arachnoideus	arachnoid	<i>pajęczynówkowy</i>
-inus, a, um	-ine	<i>odnoszący się do</i>	sphenoidalis	sphenoidal	<i>klinowy</i>
			liquidus	liquid	<i> płynny</i>
			tumidus	tumid	<i>nabrzmiały</i>
			fragilis	fragile	<i>łamiwy</i>
			fibrilla	fibril	<i>włókienko</i>
			baccillus	baccillus	<i>pateczka</i>
			insulinum	insulin	<i>insulina</i>
			dentinum	dentine	<i>zębina</i>
			intrauterinus	intrauterine	<i>śródmaciczy</i>
			femininus	feminine	<i>żeński</i>

⁵⁹ Przyrostki **-genes** i **-genicus** mogą znaczyć zarówno *wytwarzający*, jak i *tworzony przez*, stąd niektóre słowa utworzone z tymi przyrostkami mogą być dwuznaczne, np. **pyretogenes** znaczy i *powodujący gorączkę*, i *wywołany gorączką*.

⁶⁰ Zob. wyżej **-abilis**.

⁶¹ **-id-** w tym przyrostku pochodzi od gr. **eidos** (*wygląd*, ale również *rodzaj*, *charakter*). Stąd **musculus pterygoideus** = *skrzydłowy* – nazwa wskazująca na podobieństwo – ale też **musculus sternocleidomastoideus** = *mięsień mostkowo-obojczykowo-sutkowy* – nazwa wskazująca przebieg mięśnia. Dwugłoska **ei** zawarta w słowach zapożyczonych z języka gr. zamienia się w **i** lub pozostaje niezmieniona, np. **chirapsia** lub **cheirapsia** (*masaż ręczny*).

⁶² Zob. wyżej **-abilis**.

Przyrostek		Znaczenie	Przykład		Znaczenie
łaciński	angielski		łaciński	angielski	
-io	-ion	<i>czynność, proces lub wynik czynności, procesu</i>	destillatio purgatio praescriptio actio dissolutio	distillation purgation prescription action dissolution	<i>destylacja</i> <i>przeczyszczenie</i> <i>recepta, przepis</i> <i>akcja, działanie</i> <i>rozpuszczanie</i>
-ismus	-ism	<i>stan, zatrucie, teoria</i>	infantilismus nicotinismus darwinismus	infantilism nicotinism darwinism	<i>stan dziecięcy</i> <i>zatrucie nikotyną</i> <i>darwinizm</i>
-itis	-itis	<i>stan zapalny</i>	gingivitis otitis	gingivitis otitis	<i>zapalenie dziąsła</i> <i>zapalenie ucha</i>
-itus, a, um	-ite	<i>mający ...</i>	bipartitus	bipartite	<i>dwuczęściowy, dwudzielny</i>
-ium	-ium	<i>blona, okolica ciała</i>	pericardium hypochondrium	pericardium hypochondrium	<i>osierdzie</i> <i>podżebrze</i>
-ivus, a, um	-ive	<i>wywołujący, należący do</i>	erosivus progressivus	erosive progressive	<i>nadżerający</i> <i>postępujący</i>
-lentus, a, um	-lent	<i>pełny ...</i>	purulentus corpulentus	purulent corpulent	<i>ropny</i> <i>otyły</i>
-lithus	-lith	<i>kamień w ...</i>	nephrolithus	nephrolith	<i>kamień w nerce</i>
-logia	-logy	<i>nauka o ...</i>	biologia deontologia	biology deontology	<i>biologia</i> <i>deontologia</i> ⁶³
-logus	-ist	<i>specjalista, zajmujący się</i>	biologus cardiologus	biologist cardiologist	<i>biolog</i> <i>kardiolog</i>
-lysis	-lysis	<i>uwolnienie od ..., rozpuszczenie, rozpad</i>	haemodialysis haemolysis	haemodialysis haemolysis	<i>pozanerkowe oczyszczanie krwi</i> <i>rozpad krwinek czerwonych</i>
-malacia	-malacia	<i>rozmięknienie, rozmiękanie</i>	osteomalacia	osteomalacia	<i>rozmiękanie kości</i>
-men	-men	<i>środek do, wynik czynności, procesu</i>	tegmen foramen	tegmen foramen	<i>pokrywka</i> <i>otwór</i>
-mentum	-ment	<i>środek do, wynik czynności, procesu</i>	ligamentum decrementum nutrimentum	ligament decrement nutriment	<i>więzadło</i> <i>obniżenie, ustępowanie</i> <i>karmienie, pokarm</i>
-metria -metrum	-metry -meter	<i>pomiar</i> <i>przyrząd do pomiaru</i>	craniometria thermometrum	craniometry thermometer	<i>pomiar czaszki</i> <i>termometr</i>
-olus, a, um	-ole	<i>zdrobnienie</i>	arteriola	arteriole	<i>tętniczka</i>

⁶³ Gr. **deon**, **deontos** = *obowiązek*. Deontologia lekarska jest nauką o powinnościach zawodowych lekarza i o etyce lekarskiej.

Przyrostek		Znaczenie	Przykład		Znaczenie
łaciński	angielski		łaciński	angielski	
-oma ⁶⁴	-oma	<i>guz, nowotwór</i>	neuroma lipoma myopia biopsia	neuroma lipoma myopia biopsy	<i>nerwiak</i> <i>tłuszczak</i> <i>krótkowzroczność</i> <i>badanie żywej tkanki</i>
-opia -opsia ⁶⁵	-opia -opsy	<i>oglądanie</i>			<i>bladość</i> <i>zapał</i> <i>odwodziciel</i> <i>receptor</i>
-or	-or	<i>stan fizyczny, psychiczny</i> <i>sprawca czynności</i>	pallor vigor abductor receptor	pallor vigor abductor receptor	<i>oddechowy</i> <i>sluchowy</i> <i>łaźnia parowa</i> <i>namiot</i>
-orius, a, um -orium	-ory -orium	<i>służący do, dotyczący</i> <i>narzędzie, miejsce</i>	respiratorius auditorius sudatorium tentorium	respiratory auditory sudatorium tentorium	<i>choroba nerek</i> <i>zwiększona liczba leukocytów</i> <i>glukoza</i> <i>żółciowy</i>
-osis ⁶⁶	-osis	<i>choroba, nieprawidłowy stan</i>	nephrosis leucocytosis	nephrosis leucocytosis	<i>choroba kości</i> <i>choroba mięśni</i> <i>zmniejszona liczba leukocytów</i>
-osus, a, um -pathia ⁶⁷	-ose -ous -pathy	<i>mający ...</i> <i>pełny ...</i> <i>choroba</i>	glucosum biliosus osteopathia myopathia leucocytopenia	glucose bilious osteopathy myopathy leucocytopenia	
-penia ⁶⁸	-penia	<i>brak, niedobór</i>			

⁶⁴ Przyrostek **-oma** wyraża głównie **nieprawidłowy wzrost tkanki (nowotwór)**. Występuje wraz z tematem rzeczownika oznaczającego miejsce lub rodzaj nowotworu, np. **hepatoma** (*wątrobiak*), **sarcoma** (*mięsak*). Może jednak także wyrażać inny stan chorobowy, np. **glaucoma** (*jaskra*), **trachoma** (*jaglica* – forma przewlekłego zapalenia spojówki), **haematoma** (*krwiak*).

⁶⁵ Przyrostki te pochodzą od gr. **horen** i **horan** (*widzieć*); formy tematu: **op-**, **ops-**, **opt-**, **ophth-**. Temat **-ops-** występuje także w **hydrops** (*puchlina*); inne tematy: **-ophth-**, np. w **ophthalmicus** (*oczny*), **-opt-**, np. w **opticus** (*wzrokowy*).

⁶⁶ Przyrostek **-osis**, oznaczający **nieprawidłowy stan**, np. **neurosis** (*nerwica*), **psychosis** (*zaburzenia psychiczne*), dodany do tematu rzeczownika oznaczającego narząd lub część ciała określa niezapalny stan chorobowy, np. **nephrosis** (*nerczyca*). Połączony z tematem rzeczownika **komórka -cyt-** oznacza nieprawidłowy wzrost liczby komórek, których rodzaj wskazuje przedrostek, np. **leucocytosis** (*zwiększona liczba krwinek białych*), **erythrocytosis** (*zwiększona liczba krwinek czerwonych*). Dodany do tematu przymiotnika oznacza nieprawidłowy stan, np. **stenosis** (*zwężenie*), **sclerosis** (*stwardnienie*), **cyanosis** (*sinica*).

⁶⁶ Oprócz tego kilka łacińskich terminów zakończonych na **-osis** ma znaczenie specjalne, np. **anastomosis** (*zespolecie*), **symbiosis** (*współżycie*), **aponeurosis** (*rozcignęto*).

⁶⁷ Gr. **pathos** = *to, co się zdarza osobie lub rzeczy, doznanie, stan*. Stąd przyrostek **-pathia** oznacza najczęściej *chorobę, dolegliwość*. Może również oznaczać *leczenie czymś*, czyli też *doznawanie czegoś*, np. **hydropathia** (*wodolecznictwo*).

⁶⁸ Gr. **penia** = *bieda, niedostatek, brak*.

Przyrostek		Znaczenie	Przykład		Znaczenie
łaciński	angielski		łaciński	angielski	
-pexia ⁶⁹ -pexis	-pexy -pexis	<i>umocowanie</i>	gastropexia gastropexis	gastropexy gastropexis	<i>przyszycie żołądka do ściany brzucha</i>
-philia ⁷⁰	-philia	<i>upodobanie, skłonność do, tendencja</i>	haemophilia	h(a)emophilia	<i>wrodzone zaburzenie krzepnięcia krwi</i>
-phobia	-phobia	<i>chorobliwy lęk</i>	agoraphobia	agoraphobia	<i>lęk przestrzeni</i>
-plastica ⁷¹	-plasty	<i>naprawa, rekonstrukcja</i>	otoplastica	otoplasty	<i>operacja pla- styczna uszu</i>
-plegia -ptosis	-plegia -ptosis	<i>porażenie opadnięcie</i>	rhinoplastica glossoplegia metroptosis	rhinoplasty glossoplegia metroptosis	<i>plastyka nosa porażenie języka opadnięcie ma- cicy</i>
-rrhexis ⁷² -rrhagia -rrhoë ⁷³ -rrhoea	-rrhexis -rrhage -rrhoea	<i>pęknięcie wylewanie wypyływanie</i>	cardiorrhexis haemorrhagia diarrhoë diarrhoea	cardiorrhexis h(a)emorrhage diarrh(o)ea	<i>pęknięcie serca krwotok biegunka</i>
-rrhaphia ⁷⁴	-rrhaphy	<i>zszycie</i>	colorrhapia	colorrhaply	<i>zszycie jelita grubego</i>
-schisis ⁷⁵	-schisis	<i>rozszczerp</i>	rhachischisis	rachischisis	<i>rozszczerp krę- gosłupa</i>
-scopia ⁷⁶	-scopy	<i>wziernikowanie</i>	gastroscoopia	gastroscopy	<i>wziernikowanie żołądka</i>
-scopium	-scope	<i>wziernik</i>	laparoscopium	laparoscope	<i>wziernik otrze- wnowy</i>

⁶⁹ Pochodzi od gr. **pegnynein** = *umocować*; temat **-pex-** występuje również w innych złożeniach, np. **colopexotomia** (*nacięcie okrężnicy przyszytej do jamy brzucha*).

⁷⁰ Pochodzi od gr. **philein** = *miłować, mieć upodobanie*. Ten sam temat **-phil-** występuje także w wielu innych złożeniach, np. **neutrophilocytus** (*granulocyt obojętnochłonny*), **philologus** (*miłośnik słowa*).

⁷¹ Pochodzi od gr. **plassein** = *formować, tworzyć*. Ten sam temat **-plas-** występuje w rzeczowniku **neoplasma** (*nowotwór*) i **metaplasia** (*przekształcenie jednego rodzaju tkanki w inny*).

⁷² Pochodzi od gr. **rhegnymai** = *łamać* (ale też *wydobywać się, wylewać* i stąd też pochodzi **-rrhagia** = *wydzielanie* – zob. niżej). W nagłosie temat **rrhex-** zmienił się w **rhex-**, np. **rhexis** (*rozerwanie, pęknięcie*), natomiast w złożeniach zachował się, np. **cardiorrhexis**.

⁷³ Pochodzi od gr. **rheomai** = *splywać*. W nagłosie temat **rrh-** zmienił się w **rh-**, np. **rheuma**, a w złożeniach zachował się, np. **diarrhoë**. Temat **-rrh-** występuje również w **catarrhus** (*nieżyt*).

⁷⁴ Pochodzi od gr. **rhaptein** = *zszywać*. W nagłosie temat **rrhaph-** zmienił się w **rhap-**, np. **rhaphe**, w złożeniach zachował się, np. **angiorrhapia**.

⁷⁵ Pochodzi od gr. **schizein** = *rozdzielić*.

⁷⁶ Pochodzi od gr. **scopein** = *patrzeć*.

Przyrostek		Znaczenie	Przykład		Znaczenie
łaciński	angielski		łaciński	angielski	
-sia ⁷⁷ -sis	-sia, -sy -sis, -se	<i>proces, czynność, stan</i>	aphasia	aphasia	<i>utrata zdolności używania mowy, pisma lub zrozu- mienia dawka</i>
-stasis	-stasis	<i>stanie, stan</i>	dosis homeostasis metastasis cholestasis thoracostenosis	dose homeostasis metastasis cholestasis thoracostenosis	<i>stan równowagi przerzut zastój żółci zwężenie klatki piersiowej wytworzenie przetoki okrężni- czo-skrónej zwieracz</i>
-stenosis	-stenosis	<i>zwężenie</i>			
-stomia ⁷⁸	-stomy	<i>przetoka</i>	colostomia	colostomy	<i>wytworzenie przetoki okrężni- czo-skrónej zwieracz</i>
-ter	-ter	<i>wykonujący czyn- ność</i>	sphincter	sphincter	
-ticum	-tic	<i>środek lecniczy</i>	antibioticum hypnoticum	antibiotic hypnotic	<i>antybiotyk środek nasenny</i>
-ticus, a, um	-tic	<i>odnoszący się do</i>	fibroticus nephroticus	fibrotic nephrotic	<i>włóknisty nerczykowy</i>
-tomia ⁷⁹	-tomy	<i>nacięcie, przecięcie</i>	lobotomia tracheotomia	lobotomy tracheotomy	<i>nacięcie płata nacięcie tchawicy</i>
-trum	-trum	<i>środek do, narzędzie</i>	claustrum	claustrum	<i>przedmurze</i>
-tudo	-tude	<i>stan, warunki</i>	multitudo longitudo	multitude longitude	<i>wielość długość</i>
-ulus, a, um	-ule	<i>zdrobnienie</i>	lobulus	lobule	<i>płacik</i>
-uncu- lus, a, um	-uncu- lus, a, um	<i>zdrobnienie</i>	carbunculus	carbunculus carbuncle	<i>czyrak mnogi</i>
-ura	-ure	<i>czynność, skutek czynności</i>	pedunculus	peduncle pedunculus	<i>konar</i>
-uria ⁸⁰	-uria	<i>czynność, skutek czynności</i>	fractura acupunctura haematuria	fracture acupuncture h(a)ematuria	<i>złamanie akupunktura obecność krwi w moczu</i>
-us	-us	<i>obecność w moczu ...</i>	bacteriuria	bacteriuria	<i>obecność bakterii w moczu</i>
-uus, a, um	-uous	<i>czynność, wynik zmierający do</i>	partus defectus deciduus	partus defect deciduus	<i>poród wada wypadający</i>

⁷⁷ s może ulegać asymilacji przed spółgłoskami, np. w **apoplexia** (*udar mózgowy*) z **apo-pleg-sia**.

⁷⁸ Zob. **stoma** w: Uwagi etymologiczne, s. 160.

⁷⁹ Por. wyżej: **-ectomy**.

⁸⁰ Pochodzi od gr. **ouros** (*mocz*); dwugłoska **ou** zawarta w słowach zapożyczonych z języka gr. zamienia się w **u**.